

संपादकीय...

संपादक
दिपक मोरेश्वर नाईक

सत्ता बदलताच सत्यही बदलते

राजकारणात जुन्या प्रकरणांचे पुनरुज्जीवन करण्याची परंपरा नवी नाही. विशेषतः जेव्हा विरोधकांना अडचणीत आणायचे असेल, तेव्हा वर्षानुवर्षे बंद झालेली प्रकरणे पुन्हा समोर येतात. दिशा सालिनयन मृत्यू प्रकरण हे त्याचे ताजे उदाहरण. दिशा सालिनयन ही दिवंगत अभिनेता सुशांत सिंह राजपूतची माजी मॅनेजर होती. ८ जून २०२० रोजी तिचा मुंबईतील मालाड येथील एका इमारतीच्या १४ व्या मजल्यावरून पडून मृत्यू झाला. पोलीस तपासानुसार हा आत्महत्येचा प्रकार असल्याचे सांगण्यात आले. तिच्या मृत्यूनंतर अवघ्या काही दिवसात म्हणजे १४ जून २०२५ रोजी सुशांत सिंह राजपूतही गूढरित्या मृत्यू पावल्याने दोन्ही प्रकरणांमध्ये संबंध असल्याचा संशय उपस्थित करण्यात आला. सुशांत सिंह राजपूतच्या मृत्यूनंतर सोशल मीडियावर आणि काही भाजप समर्थकांकडून आरोप करण्यात आले की, दिशा सालिनयनच्या मृत्यूच्या रात्री एका पार्टीचे आयोजन झाले होते. त्या पार्टीत बड्या राजकीय व्यक्ती, बॉलिवूड सेलिब्रिटी आणि उद्योगपती सहभागी होते. ही पार्टी मालाड किंवा जुहू परिसरात झाल्याचा दावा करण्यात आला. काही राजकीय गटांकडून दावा करण्यात आला की, आदित्य ठाकरे आणि त्यांचे काही मित्र त्या कथित पार्टीत सहभागी होते आणि त्या रात्री काहीतरी गंभीर घडले ज्यामुळे दिशाने आत्महत्या केली किंवा तिचा घातपात झाला. मुंबई पोलिसांनी २०२० मध्ये तपास करून दिशा सालिनयनने नैराश्यामुळे आत्महत्या केल्याचे सांगितले. फॉरेंसिक तपासात तिच्या मृत्यूसंदर्भात कोणताही घातपाताचा पुरावा आढळला नाही. तसेच, सीबीआय आणि ईडीनेही सुशांत सिंह राजपूत प्रकरणाचा तपास केला, मात्र दिशाच्या मृत्यूला सुशांतच्या मृत्यूशी थेट जोडणारा कोणताही ठोस पुरावा मिळाला नाही. पण आता, सत्ताध्यांनी हे प्रकरण पुन्हा लावून धरले आहे. त्यामुळे आदित्य यांना चौकशीला सामोरे जाण्याची वेळ येऊ शकते. याच पार्श्वभूमीवर आदित्य यांना अटक करण्याची आग्रही मागणी पुढे आली आहे. जर आदित्य ठाकरेंविरुद्ध खरोखरच ठोस पुरावे असतील, तर त्यांच्यावर कायदेशीर कारवाई करावी, याला कुणाचीच हरकत असण्याचे कारण नाही. परंतु तपास यंत्रणांनी यापूर्वी या प्रकरणाचा सखोल तपास केला असूनही काहीही आक्षेपार्ह सापडलेले नाही. मग आता पुन्हा नव्याने आरोप का केले जात आहेत ? हे न्यायाच्या शोधासाठी आहे की राजकीय हिशेब चुकते करण्यासाठी ? दुसरीकडे, विरोधकांनी हे प्रकरण पुन्हा उकरून काढल्याच्या पार्श्वभूमीवर सरकारवर पलटवार केला आहे. ऑरेंजबंद प्रकरणाने सरकारची अडचण झाली आणि त्यावरून लक्ष हटवण्यासाठी हे मुद्दे बाहेर काढले जात असल्याचा आरोप केला जात आहे. जर हे खरे असेल, तर यातून राजकारण किती खालच्या स्तरावर पोहोचले आहे, हेच दिसून येते. सत्य शोधण्याऐवजी आरोप-प्रत्यारोपांच्या खेळात वेळ वाया जातोय. राजकीय द्वेष आणि व्यक्तिगत आकस यामुळे महाराष्ट्राच्या राजकारणात एक विचित्र चक्र सुरू झाले आहे. कुठलेही प्रकरण, ते पुरावे नसतानाही, गरजेनुसार बाहेर काढले जाते आणि त्याचा वापर जनतेच्या भावना भडकवण्यासाठी होतो. पण यातून जनतेच्या हिताचे काय ? सरकारने आणि विरोधकांनीही हा विचार करायला हवा की न्यायप्रक्रियेला राजकारणाच्या गोटात अडकवले गेले, तर त्यातून लोकशाहीचे भले होईल का ? सत्ता बदलली की सत्यही बदलते, असा पायंडा पाडायचा की खरोखरच न्याय मिळवायचा, याचा फैसला आता जनतेलाच करावा लागेल. हे प्रकरण फक्त दिशा सालिनयन किंवा आदित्य ठाकरे यांच्यापुरते मर्यादित नाही. महाराष्ट्राच्या राजकारणाचा जो स्तर खालावत चालला आहे, त्याचे हे उदाहरण आहे. एकेकाळी विचारप्रधान आणि धोरणात्मक चर्चासाठी ओळखले जाणारे राज्य आज आरोप-प्रत्यारोप, बदनामी आणि खोट्या प्रचाराच्या आगीत होरपळत आहे. सत्ताधारी असोत वा विरोधक, कुठलेही प्रकरण न्यायाच्या चौकटीत सोडवले जात नाही, तर ते केवळ राजकीय हेतूसाठी वापरले जाते. आज दिशा सालिनयन प्रकरण पुढे आले आहे, उद्या एखादे वेगळे प्रकरण बाहेर काढले जाईल. पण यातून सामान्य जनतेला काय मिळते ? बेरोजगारी, महागाई, शेतकऱ्यांचे प्रश्न, महिला सुरक्षेचे मुद्दे, औद्योगिक गुंतवणूक यांसारखे खरे प्रश्न दुर्लक्षितच राहतात. पण राजकीय पक्षांना याचे काहीच सोयरसुतक नाही. त्यांना हवे असते ते केवळ सत्तेतील वर्चस्व ! राजकीय पक्ष आपली रणनीती आखतील, आपापल्या सोयीनुसार प्रकरणे वापरतील, एकमेकांवर आरोप करत राहतील. पण लोकशाहीत अंतिम निर्णय जनतेच्या हातात असतो. या घटनांवर गदारोळ करून, सोशल मीडियावर गॉसिप पसरवून किंवा टीव्ही चॅनेल्सवर सतत चर्चा करून काहीही साध्या वाचकांशी नाही. नागरिकांनी हा विचार करावा की त्यांना न्याय हवा आहे की केवळ राजकीय नैटकंकी पाहायची आहे ? जर दिशा सालिनयन प्रकरणात खरोखर काही धक्कादायक तथ्ये असतील, तर त्याचा योग्य न्यायालयीन तपास व्हावा, दोषींना शिक्षा व्हावी. पण जर हे केवळ सत्तासंघर्षासाठी वापरले जाणारे शस्त्र असेल, तर लोकांनी अशा राजकारणावर कठोर प्रश्न विचारले पाहिजेत.

स्टारलिनकचे सॅटेलाईट इंटरनेट लवकरच भारतात!

इलॉन मस्क यांचं स्टारलिनक सॅटेलाईट इंटरनेट आजकाल खूप चर्चेत आहे. खरंतर, स्टारलिनक मागच्या काही वर्षांपासून भारतात प्रवेश करण्यास प्रयत्न शील आहे. परंतु, सुरक्षेचं कारण आणि सॅटेलाईट इंटरनेटबाबत भारतातच धोरणच ठरलेलं नसल्यानं स्टारलिनका भारतातील प्रवेश लांबणीवर पडला. मात्र, स्टारलिनकच्या सॅटेलाईट इंटरनेटचा अनुभव घेण्यासाठी उत्सुक असलेल्या भारतीयांची प्रतीक्षा लवकरच संपण्याची धिन्हे आहेत. कारण भारतीय टेलिफॉन क्षेत्रातील जायंट रिलायन्स जिओ आणि भारती एअरटेल या दोन कंपन्यांनी स्टारलिनकसोबत गेल्याच आठवड्यात भागीदारी केली आहे.

यातील पहिल्या दोन अटी देशातील टेलिफॉम कंपन्यांना आधीच लागू आहेत.

केंद्राकडून कायदेशीर मंजूरी मिळवाच इलॉन मस्कच्या सॅटेलाईट इंटरनेट सेवेचा भारतात प्रवेश करण्याचा मार्ग मोकळा होईल. भारतीय बाजारपेठेत थेट प्रवेश मिळत नसल्यानं स्टारलिनकनं स्थानिक कंपन्यांसोबत केलेली हातमिळवणीची ही व्यूहरचना सध्याच्या घडीला यशस्वी ठरताना दिसत आहे.

ही भागीदारी भारतीय इंटरनेट क्षेत्रासाठी गेमचेंजर ठरू शकते. कासवछाप गतीनं चालणऱ्या ब्रॉडबैंड इंटरनेटचा वापर करून वैतागलेले शहरी इंटरनेट वापरकर्ते तसंच खराब कनेक्टिव्हिटीचा सामना करत असलेल्या भारताच्या दुर्गम भागातील लाखो गावांपर्यंत सॅटेलाईटद्वारे वेगवान इंटरनेटची सुविधा पोहचवणं यामुळं सोपं होणार आहे.

अनेकांच्या मनात असाही प्रश्न आहे की, एकमेकांच्या प्रतिस्पर्धी असलेल्या जिओ आणि एअरटेल या दोन कंपन्या स्टारलिनकसोबत कशा काम करतील ? याबाबत या दोन्ही कंपन्यांनी अद्याप सविस्तर माहिती दिलेली नाही. अका अंदाजानुसार, या भागीदारीअंतर्गत स्टारलिनक जिओ आणि एअरटेलसोबत भारतातील सॅटेलाईट इंटरनेट सेवांसाठी नेटवर्क विस्तार आणि मार्केटिंग करेल.

एअरटेल आणि जिओ या दोन्ही कंपन्या स्टारलिनकची उपकरणे त्यांच्या रिटेल आणि ऑनलाईन नेटवर्कद्वारे विकतील. याचाच अर्थ स्टारलिनक त्यांची उत्पादने भारतीय बाजारात थेट विकण्यात नाहीत. उदाहरणार्थ, एअरटेल आणि जिओ या दोन्ही कंपन्यांच्या चॅनेलद्वारे परदेशात पाठवता येतील. पोटफॅमिलिओमध्ये स्टारलिनकच्या

सॅटेलाईट इंटरनेटचा प्लान मिळू शकेल.

देशातील टेलिफॉम तंत्रज्ञानाने मागील २ दशकांत २ जीपासून ५ जीपर्यंतची मजल मारली. मात्र, भारतातील बहुतांश इंटरनेट वापरकर्ते अजूनही ३ जी, ४ जीच्या पिछाडलेल्या दुनियेतच जगत आहेत. कारण ५ जीची सेवा अजूनही मेट्रोसिटीपुरतीच मर्यादित आहे. मेट्रोसिटीत असूनही ५ जीचा स्पीड गावखंड्यातल्या बैलगाडीसारखा भासतो.

कधीकाळी भारतात डझनभर खासगी टेलिफॉम कंपन्या होत्या. एमटीएनएल, बीएसएनएलची परिस्थितीही तशी बरी होती. मात्र, मागच्या ७ ते ८ वर्षांत भारतीय टेलिफॉम क्षेत्रात काही ठराविक कंपन्यांचीच मक्तेदारी निर्माण झालीय. त्यात जिओ आणि एअरटेल या समुद्रातील बिग फिश असून व्होडाफोन-आयडिया सरकारी मदतीवर तग धरून आहेत. बीएसएनएल कधी दम तोडेल, याचा नेम नाही.

एका आकडेवारीनुसार देशात जिओचे सर्वाधिक ४६.५१ कोटी ग्राहक असून एअरटेलचे २८.०७ कोटी ग्राहक आहेत. उर्वरित ग्राहक व्होडाफोन-आयडिया (१२.६३ कोटी) आणि बीएसएनएल (३.१० कोटी) मध्ये विभागले गेलेत. जिओ आणि एअरटेलचे एकात्रित ग्राहक ७४ कोटींहून अधिक होतात. हे सर्व ग्राहक या नव्या भागीदारीमुळे स्टारलिनकशी जोडले जातील. सद्यस्थितीत भारतात ९५० दशलक्षहून अधिक इंटरनेट वापरकर्ते आहेत. केपीएमजीच्या अहवालानुसार, जगात दुसऱ्या क्रमांकाची असलेली भारतीय इंटरनेट बाजारपेठ २०२८ पर्यंत १.७ लाख कोटी रुपयांपर्यंत पोहोचू शकते.

अर्थकेंद्रित पालकांमुळे परीक्षांमध्ये गैरप्रकारांची वाढ!

सध्या आपल्या सामाजिक व्यवस्थेत मूल्य, संस्कार, ज्ञानापेक्षा आर्थिक उन्नतीला अधिक महत्त्व आले आहे. शिक्षणाचा अर्थ हाताला काम देणे हा आहेच, पण त्याचबरोबर डोक्याला विचार, हृदयाला भाव मिळणे महत्त्वाचे, मात्र वर्तमानात शिक्षणाचा संबंध आर्थिक विकासापुरताच मर्यादित झाला आहे. त्यामुळे जे शिक्षण आर्थिक उन्नतीच्या दिशेने झेप घेण्यासाठी बळ देते, त्या शिक्षणात पैसे मिळवून देणाऱ्या अभ्यासक्रमासाठी मोठी स्पर्धा निर्माण होणारच यात शंका नाही. त्यामुळेच मग परीक्षांमध्ये गैरप्रकार वाढीला लागतात.

राज्यात दहावी, बारावीच्या परीक्षा सुरू झाल्या की, नेहमीप्रमाणे परीक्षेतील गैरप्रकारासंदर्भात बातम्या पुढे येऊ लागतात. कुठे पेपर फुटल्याचे प्रकार घडतात. कोठे पालकांची पाल्याला कांपी पुरवण्यात आघाडी असते. कोठे आपल्या मित्राला मदत करण्यासाठी मित्र मदतीचा हात देत असतात. कोठे आपल्या शाळेचा निकाल उंचावण्यासाठी शिक्षकच कांपी पुरवत असल्याच्या घटना समोर आल्या आहेत.

अहिल्यानगर जिल्ह्यात आपल्या पदाचा विचार न करता एक नायब तहसिलदार कांपी पुरवत असल्याने त्याच्यावर गुन्हा दाखल करण्यात आला. त्याचवेळी संस्था चालकांची शाळांवर निकालाच्या टक्केवारीची सक्ती, विद्यार्थ्यांना मार्कांचा आलेख उंचावलेला हवा आहे. अर्थात पैकीच्या पैकी मार्कांसाठी धावाधाव सुरू आहे. शिकवणी वर्गात विद्यार्थी प्रवेश घेत आहेत. त्यासाठी पालक आर्थिक भार सोसत आहेत.

त्यामुळे तेथील व्यवस्थापनाने धावपळ करत विद्यार्थ्यांना मार्क मिळावेत म्हणून वाममार्गी मदत करण्याची वाट निर्माण करण्याचा प्रयत्न घडणे सहाजिक आहे. ही असणारी धावपळ आपल्या विद्यार्थ्यांना शिक्षणातून अपेक्षित विकास म्हणून नाही तर केवळ मार्क मिळावेत म्हणून अडुहास सुरू आहे. एकूणच शिक्षण क्षेत्रात मार्कांशिवाय कोठेही दुसरी चर्चा होताना दिसत नाही.

शिक्षणाचे यश, अपयश फक्त मार्कांवर मोजले जाते आहे. घर, शाळा आणि भोवतालमध्ये शिकण्याच्या मूलभूत अथापेक्षा केवळ मार्कांचाच विचार पुढे सरसावतो आहे. शिक्षणात समग्र विकासापेक्षाही पालकांना, शाळांना फक्त मार्क नेमके कशासाठी हवे आहेत ? यामागे महत्त्वाचे जे कारण आहे त्यात आजच्या शिक्षणाच्या बाजारात सुरू असणाऱ्या स्पर्धेत स्थान प्राप्त करण्यासाठी. आपल्या भोवतालमध्ये विविध स्वरूपाची प्रचंड

मोठी स्पर्धा आहे.

दुदैवाने ती स्पर्धा काही निकोप आहे असे म्हणता येणार नाही. शिक्षण म्हणजे स्पर्धा नाही तर जीवनास वाट दाखवणारा मार्ग आहे. जगातील विविध क्षेत्रात जेव्हा गैरप्रकार घडतात तेव्हा त्यावर मात करण्यासाठी शिक्षणाचा विचार महत्त्वाचा ठरतो. समाजात वाईट परंपरा, गैरप्रकार सुरू होतात तेव्हा संस्काराची पेरेणी शिक्षणातून व्हावी, अशी अपेक्षा असते. समाजात घडणाऱ्या चुकीच्या घटनांवर मात करण्यासाठी शिक्षणाकडून अपेक्षा केली जात असते.

दुदैवाने वर्तमानात शिक्षण क्षेत्रातच गैरप्रकार घडत आहेत. शिक्षणाशिवाय समाजात संस्काराची पेरेणी कशी होणार ? समाजाने उन्नत आणि प्रगत अवस्थेकडे झेप घ्यावी असे वाटत असेल, तर शिक्षण अधिक मूल्याधिष्ठीत असण्याची गरज आहे. अर्थात शिक्षणात असणारी जीवघेणी स्पर्धा जोवर थांबत नाही, तोवर शिक्षणातील गैरप्रकारालाही आळा बसणार नाही. कोणतीही स्पर्धा अनेकदा जीवघेणी ठरू शकते किंवा त्या क्षेत्रात गैरप्रकाराची भर घालू शकते. त्याचबरोबर कोणत्याही प्रकारची सक्ती नेहमीच वाममार्गाच्या वाटा निर्माण करत असते.

सध्या आपल्या सामाजिक व्यवस्थेत मूल्य, संस्कार, ज्ञानापेक्षा आर्थिक उन्नतीला अधिक महत्त्व आले आहे. शिक्षणाचा अर्थ हाताला काम देणे हा आहेच, पण त्याबरोबर डोक्याला विचार, हृदयाला भाव मिळणे महत्त्वाचे. मात्र वर्तमानात शिक्षणाचा संबंध आर्थिक विकासापुरताच मर्यादित झाला आहे. हा खरे तर चिंतेचा विषय होऊन बसला आहे.

मुळात शिकणे म्हणजे ज्ञानाची साधना आहे. आपण काय शिकलो ? कसे शिकतो आहोत ? शिकण्यातील नेमक्या काय उणिवा आहेत ? शिकण्याच्या प्रक्रियेतील अडथळे काय आहेत हे जाणून घेण्यासाठी शिक्षणात मूल्यमापनाचा विचार अंतर्भूत आहे. मात्र वर्तमानात मूल्यमापनाचा मूलभूत विचार हरवत चालला आहे. आज मात्र मूल्यमापनाच्या अर्थाला बाजूला सारत मूल्यमापन म्हणजे केवळ

मार्क असा विचार पुढे आला आहे.

परीक्षेत मिळणारे मार्क म्हणजे गुणवत्ता अशीच धारणा बनते आहे. या धारणेमुळे शिकण्याच्या प्रक्रियेकडे आपोआप दुर्लक्ष होत आहे. खरंतर शिकण्यासाठी विद्यार्थ्याला काही वेळ द्यावा लागतो. त्यासाठी शिकण्याच्या प्रक्रियेकडे गंभीरपणे पाहण्याची गरज असते. शिक्षणात शिकणे महत्त्वाचे आहे, बाकी सर्व गोष्टी दुय्यम आहेत, हे सतत लक्षात घेण्याची गरज आहे. मात्र दुदैवाने शिक्षणाचा अर्थ हरवत चालल्याने शिक्षणात गैरप्रकाराचा शिरकाव वाढत चालला आहे. ते करताना आपण काही चुकीचे करत आहोत याची खोपा वोटानाशी झाली आहे हे अधिक दुदैवी आहे.

शिकण्याच्या प्रक्रियेत विद्यार्थ्याची अभिरूची, कल, बौद्धिक क्षमता यांचा विचार करण्याची गरज असते. विद्यार्थ्यांच्या क्षमता लक्षात घेतल्या तरच मार्कांची स्पर्धा होऊ शकते. मात्र क्षमता न जाणता आपली स्वप्न पूर्ण करण्यासाठीचे ओझे त्यांच्यावर लादले जात आहे. शिकण्यासाठीच्या क्षमतांकडे दुर्लक्ष करत पालक वर्ग मोट्या प्रमाणावर विद्यार्थ्यांकडून अपेक्षा करत आहे. पालक आपले अपुरे राहिलेले स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी मुलांना पुढे कर्त आहेत.

मुलांमध्ये क्षमता, अभिरूची ज्ञात आहे. अशा वेळी पालकांच्या इच्छा पूर्ण करण्यासाठी मुले पुढे सरसावत आहेत. ती त्यांना पालकांसाठी गरज वाटते आहे. मुळात क्षमता नसतानादेखील आपल्या मुलांना ९० टक्क्यांपेक्षा अधिक मार्क मिळावेत अशी पालकांची इच्छा असेल तर विद्यार्थी परीक्षेत गैरप्रकाराची वाट चालणार यात शंका नाही. विद्यार्थ्याला विविध नामवंत समजल्या जाणाऱ्या शिकवणी वगालां पाठवले जाते.

त्यासाठी मोठा आर्थिक फटका सोसावा लागतो. इतके पैसे पालक मोजत असतील तर त्यांना अपेक्षित मार्क प्राप्त करून देण्याची जणू जबाबदारी आपल्यावर आहे असे समजून काही ठिकाणी शिकवणी वर्गांचे लोकही वाममार्गाचा अवलंब करताना दिसतात. त्याचबरोबर पालकही आपल्या पाल्याला

मदत करण्यासाठी पुढे सरसावताना दिसतात.

यावर्षी अहिल्यानगरमध्ये नायब तहसिलदार आपल्या पाल्याला मार्क मिळावेत म्हणून कांपी करण्यास मदत करताना पकडले गेले. आपला पेशा, जबाबदारी याचा विचार न करता लोक असे पुढे येत असतील तर भविष्यात शिक्षणाच्या क्षेत्रात अंधाराचे साम्राज्य पसरल्याशिवाय राहणार नाही. इतक्या वाममार्गाचा प्रवास करून आपल्या मुलाला मार्क मिळावेत एवढे सारे कशासाठी ? तर पास होण्यासाठी नाही तर केवळ पाल्याला अधिकाधिक पैसा मिळवून देणाऱ्या अभ्यासक्रमाला प्रवेश मिळावेत.

तेथे प्रवेश मिळाला म्हणजे आपल्या पुढील आयुष्याची चिंता मिटली असा पक्का विश्वास त्यांना आहे. खरेतर क्षमता नसताना विद्यार्थी कांपीच्या मदतीने मार्क मिळवून प्रवेश घेत असतील तर त्याही अभ्यासक्रमाच्या वाटा गैरप्रकारांच्या माध्यमातून चालणे घडणार यात शंका नाही. अभ्यासाची वृत्ती नसल्याने अनेक जण पास झाले तर अपेक्षित कौशल्य त्यांना प्राप्त होत नाहीत.

आज आपल्या देशातील सुमारे ५२ टक्क्यांपेक्षा अधिक पदवीधर कुचकामी असल्याची बाब संसदेच्या सभागृहात चर्चेला आली होती. अनेक सर्वेक्षणात अभियांत्रिकी पदवी धारण करणारे सुमारे ७० टक्के विद्यार्थ्यांना अपेक्षित क्षमता नाहीत, असे समोर आले आहे. प्रवेश घेतला, पदवी मिळाली तर भविष्याची वाट चालण्यासाठी आवश्यक असलेली क्षमता, कौशल्ये विद्यार्थ्यांच्या हाती नसल्याने अनेक विद्यार्थी पदवी आणि त्यांनी निवडलेला व्यवसाय यांचा काही संबंध असलेला दिसून येत नाही.

यामुळे शिक्षण कुचकामी आहे असे म्हटले जात असले, तरी शिक्षण कुचकामी नाही हे लक्षात घ्यायला हवे. शिक्षणातील गैरप्रकारामुळे शिक्षणाची शक्ती हरवताना दिसते आहे. आपण शिक्षणाची शक्ती समजवून घेत भविष्याच्या दृष्टीने आजच पावले टाकले नाही, तर समाजाचे व राष्ट्राचे भविष्य अधिक अंधःकारमय बनण्याचा धोका आहे. शिक्षणातील गैरप्रकार थांबवायचे असतील तर शिक्षणातील तीव्र स्पर्धा संपुष्टात आणावी लागेल.

शिक्षणामुळे श्रीमंत होण्याच्या उंचावलेल्या अपेक्षांपेक्षा ज्ञानाची प्रतिष्ठा पुनर्स्थापित करण्याचे आव्हान पेलावे लागेल. शिक्षणाचा विचार बहुबुध्दिमत्ता सिद्धताच्या दिशेने होण्याची गरज आहे. शिक्षणात वाढत जाणारी विषमता संपुष्टात आणावी लागेल. तसे घडले तरच गैरप्रकाराला आळा बसू शकेल...अन्यथा हा प्रवास असाच सुरू राहण्याचा धोका आहे.

तप्त दिशा झाल्या चारी

झरबैजानमधील बाकू येथे झालेल्या हवामान परिपदेनून काहीही ठोस साध्य झाले नाही, हे सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील एखाद्या खेड्यातील वृद्धास ठाऊक असेल ? अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी हवामान विषयक पॅरिस करारातून बाहेर पडण्याची घोषणा केली आहे, हे गर्डचरोली जिल्ह्यातील एखाद्या दुसरीतील विद्यार्थिनीला ठाऊक असेल का, या दोन्ही प्रश्नांचे उत्तर होकारार्थी असणे जवळपास अशक्य. मात्र, या प्रश्नांची उत्तरे माहीत नसली तरी सिंधुदुर्ग काय...

गर्डचरोली काय... नि अगदी ट्रम्प महाशयांची अमेरिका काय, या सगळीकडच्याच सकलजनांना हवामान बदलाचा फटका बसतो आहे. याचे आपल्याकडचे अगदी ताजे उदाहरण म्हणजे महाराष्ट्रासकट शेजारचे गुजरात, कर्नाटक आणि दूरवरची दिल्ली, इतकेच काय, थंड हवेचे हिमाचल प्रदेश... अशा सगळ्याच ठिकाणी आग ओकत असलेला सूर्य.

अनेक शहरांमध्ये गेल्या तीन-चार दिवसांत, विशेषतः होळीच्या कालावधीत या वर्षातील आजवरचे सर्वाधिक तापमान नोंदवले गेले आहे. सध्या मार्च महिना जेमतेम अर्धा उलटला आहे. त्यापुढील एप्रिल व मे हे दोन महिने व जूनमधील सुरुवातीचे काही दिवस, म्हणजे यापुढील अडीच महिने अशीच होरपळ सोसावी लागू शकते. ही अशी होरपळ

म्हणजे जलसाट्यांचे बाणीभवन, विजेच्या मागणीत होणारी मोठी वाढ आणि उद्धवगऱ्या प्रकृतीच्या तक्रारी देखील. तीव्र उन्हाळ्यात पाणीटंचाईची समस्या नेहमीचीच. मुंबईसाठीचा पाणीसाठा या घडीला केवळ ४२ टक्केच शिल्लक आहे, ही बाब सगळ्याच संबंधितांसाठी चिंतेची असू शकते. सन २०२४ हे आजवरच्या इतिहासातील सर्वाधिक उष्ण वर्ष ठरले होते; यदाचे वर्ष त्याच्याच पालावर पाऊल टाकून पुढे गेल्यास नवल नाही.

ही आग म्हणजे ‘निसर्गाचा प्रकोप’ म्हणून बोटें मोडोत कुणी, पण ते अर्धसत्य ठरेल. बुबंद उद्योगांमुळे होणारे प्रदूषण, वाहनांची अफाट वेगाने वाढणारी संख्या, बहुतांश सरकारांना जडलेला विव्दासाचा कसया रोग या व अशा मुद्द्यांचे काय ? या अशा समस्यांवर उपाय शोधून त्यांची अंमलबजावणी करणार कोण ? ही समस्या कुणा एका राष्ट्राची, कुणा एका खंडाची नाही; ती जागतिक आहे आणि गुंतागुंतीची आहे. सगळ्या जगाने एकाच वेळी त्यावर उपाय करणे हे निकडचे आहे. त्याचे भान बाळगले नाही तर दवर्षी, ‘यंदाचे तापमान गेल्या वर्षीपेक्षा अधिक’, असे हवामान संस्था जाहीर करीत राहतील नि जगभरातील लोक त्याचे परिणाम सहन करत राहतील. मग ते कॅलिफोर्नियातील असोत वा कोकणातले

कधीतरी उपमा जास्त होतो आणि उरतो. मग तो गारगुट्ट उपमा कोणीच खात नाही. काही वेळा ताजा उपमाही उरतो. कारण तो दडदडीत किंवा घट्ट होतो जो अजिबात खाल्ला जात नाही. अशा वेळी हा उपमा फुकट घालवण्यापेक्षा त्यापासून एक भन्नाट नाशत्याचा पदार्थ बनवला तर...

उपमा कटलेट्स

साहित्य – उरलेला उपमा १ वाटी (त्यात काजू असतील तर काढून टाका.) उकडलेला आणि किसलेला बटाटा अर्धी वाटी, चाट मसाला, आवडीप्रमाणे तिखट, थोडा ओवा, मीठ, साखर.

कृती – सर्व साहित्य एकत्र करून घ्यावे. लक्षात ठेवा मिश्रण पातळ नको तर घट्ट हवं. त्याचे छोटे छोटे गोळे अथवा टिककी करून आवडीप्रमाणे तळून किंवा भाजून घ्यावे. याच्या टिककी किंवा कटलेट नीट वळता येत नसतील तर अर्धा तास ते मिश्रण फ्रीजमध्ये उघडे ठेवावे.

आपल्या चेहऱ्याची काळजी घेताना चेहरा नेहमी सुंदर आणि त्वचा नितळ, चमकदार राहावी, अशी इच्छा केवळ स्त्रियांनाच नाही, तर पुरुषांनाही असते. त्यामुळे ‘फेशियल’, किंवा फेशियल क्लीनअप व मसाज ही थेरपी लोकप्रिय आहे. चेहऱ्याचे सौंदर्य वाढवण्याबरोबरच चेहऱ्यावरील सुरकुत्या कमी करत त्वचेवरील मृत पेशी, ब्लॅक हेड्स आणि व्हाईट हेड्स नाहीसे करण्याचे काम फेशियल थेरपी करत असते. मात्र ही थेरपी घेताना योग्य काळजी घेतली गेली नाही, तर चेहऱ्याला नुकसान होण्याची शक्यताच अधिक असते. त्यामुळे फेशियल थेरपी निवडताना काही गोष्टी लक्षात ठेवणे आवश्यक आहे.

फेशियल करताना अशी घ्या काळजी

त्याची ‘पॅच टेस्ट’ करून पाहणे चांगले. या टेस्टद्वारे आपण वापरणार असलेल्या क्रीमचे कोणत्याही प्रकारचे दुष्परिणाम आपल्या त्वचेवर होणार नाहीत याची खात्री आपल्याला करून घेता येते. ही टेस्ट करण्यासाठी थोडेसे क्रीम आपल्या मनगटाच्या आतील बाजूस लावून पाहावे. चोवीस तासांच्या नंतर या क्रीमचा कोणताही दुष्परिणाम जाणवला नाही, तरच हे क्रीम चेहऱ्यावर लावण्यास योग्य आहे, असे समजून त्याचा फेशियल थेरपीसाठी वापर करावा. फेशियल

काही लोकांची त्वचा तेलकट असते. अशा व्यक्तींना चेहऱ्यावर मुरुमे अधिक येत असतात. अशा व्यक्तींच्या फेशियल थेरपीसाठी तेलयुक्त क्रीम्स वापरली गेली, तर त्वचा अधिक तेलकट होऊन मुरुमे वाढू शकतात. तेलयुक्त क्रीम्स वापरली गेल्याने त्वचेवरील रंभे बंद होऊन पिंपल्स येण्याचे प्रमाण वाढू शकते. तेलकट त्वचा असणाऱ्या व्यक्तींनी फेशियलसाठी वॉटर बेस्ड क्रीम्सचा वापर करणे चांगले. फेशियल थेरपीसाठी वापरण्यात येणारे प्रोडक्ट आपल्या नेहमीच्या वापरातील नसून, नवे असल्यास

थेरपी एखाद्या व्युत्ती सलोनमध्ये किंवा पार्लरमध्ये जाऊन करणार असल्यास तेथील स्वच्छता, फेशियलच्या दरम्यान वापरण्यात येणारे टॉवेल, नॅपकिन, स्टीमर आणि इतर उपकरणे स्वच्छ असल्याची खात्री करून घेणे आवश्यक आहे. जर या वस्तू स्वच्छ आणि निर्जंतुक केलेल्या नसतील तर त्याद्वारे त्वचेला इन्फेक्शन होण्याचा धोका असतो. तसेच फेशियल करताना आपल्यासाठी वापरण्यात येणारे फेशियल कीट संपूर्णपणे नवीन आणि आधीपासून

वापरलेली नाही याची खात्री करून घ्यावी. आजकाल फेशियल कीटमध्ये सर्व प्रसाधने लहान लहान पाऊचेसमध्ये उपलब्ध असल्याने प्रोडक्ट आधी वापरले गेले आहे किंवा नाही याची सहज खात्री करून घेता येते. फेशियलसाठी वापरण्यात येणाऱ्या अनेक प्रसाधानांमध्ये किंवा क्रीम्समध्ये अनेक प्रकारची रसायने असतात. या रसायनांमुळे त्वचा कोरडी होणे, त्वचेला खाज सुटणे, त्वचा लालसर होणे, अशा समस्या उद्भवू शकतात. त्यामुळे फेशियलसाठी शक्यतो संपूर्णपणे नैसर्गिक वस्तूंचा वापर करणे केव्हाही चांगले. फेशियल थेरपी केल्यानंतर उन्हामध्ये बाहेर पडणे किंवा साबणाचा वापर टाळावा. फेशियल थेरपीनंतर त्वरित सौंदर्यप्रसाधानांचा वापरही करू नये. फेशियल केल्यानंतर त्वचेची रंभे खुली असतात. त्यामुळे सौंदर्य प्रसाधानांमधील रसायने या रंध्रांच्या वाटे त्वचेच्या आत शिरून त्वचेचे नुकसान करू शकतात. फेशियलनंतर चेहरा धुण्यासाठी साबण किंवा फेसवॉशचा वापर न करता केवळ थंड पाण्याने चेहरा धुवावा.

घरचा वैद्य जाणून घ्या ५ उपाय

■ **काढा** – कानाच्या वेदनेमुळे त्रस्त आहात, तर घाबरण्यासारखे काही नाही. कांद्याच्या रस काढून कापसाच्या मदतीने कानात दोन ते तीन थेंब टाका. काही वेळातच آرام मिळेल.

■ **हळद** – शारीरिक वेदनांपासून मुक्ती मिळवण्यासाठी गरमागरम दुधात हळद मिसळून सेवन करा. याव्यतिरिक्त तेल आणि हळद गरम करून शरीरावर लावल्यानेही लाभ मिळेल.

■ **लसूण** – हे अँटीबॅक्टेरियल आणि अँटी इन्फ्लेमेटरी तत्त्वांने भरपूर औषध आहे, ज्याने उष्णताही प्राप्त होते. शारीरिक वेदनेत लसूण सर्वोत्तम विकल्प आहे. याव्यतिरिक्त कानात वेदना होत असल्यास लसूणाच्या तेलाचे काही थेंब टाकल्याने آرام मिळतो.

■ **लवंग** – दातदुखीवर लवंग सर्वोत्तम उपाय आहे. भाजलेल्या लवंगाची पेस्ट किंवा लवंग तेल कापसाने दाताला लावल्याने वेदनांपासून मुक्ती मिळेल.

■ **दालचिनी** – याने विशेषतः महिलांना मासिक पाळीदरम्यान होणाऱ्या त्रासापासून मुक्ती मिळते. अधिक रक्तस्राव होत असल्यास दालचिनी लाभकारी ठरेल. केवळ दालचिनी टाकून चहा बनवा किंवा तयार चहामध्ये दालचिनी पावडर टाकून सेवन करा.

कर्करुग्णांसाठी जीवनसत्त्व ‘ड’ लाभदायक

कर्करोग झालेल्यांनी किमान तीन वर्षे नियमितपणे जीवनसत्त्व ‘ड’ची मात्रा घेतल्यास ते जगण्याचा कालावधी आणखी काही वर्षे वाढू शकतो, असे एका अभ्यासात दिसून आले आहे. याबाबत अमेरिकेतील मिशिगन स्टेट विद्यापीठातील संशोधकांनी अभ्यास केला आहे. त्यांच्या म्हणण्यानुसार, जीवनसत्त्व ‘ड’मुळे हाडे मजबूत होण्याबरोबरच आणखीही महत्त्वपूर्ण लाभ होतात. मिशिगन स्टेट विद्यापीठाचे तारेक हायकल यांनी सांगितले की, जीवनसत्त्व ‘ड’च्या सेवनामुळे कर्करोग झालेल्या व्यक्तींमध्ये मृत्यूची जोखीम कमी झाल्याचा परिणाम चांगल्या प्रकारे दिसून येतो. पण त्याच वेळी या जीवनसत्त्वामुळे कर्करोगाला प्रतिबंध होऊ शकतो, असे दाखवणारा कोणताही पुरावा मिळू शकलेला नाही. या संशोधकांनी कर्करोगा प्रतिबंधाचे उपचार झालेल्या ७९ हजारजून अधिक रुग्णांची माहिती तपासली. ही माहिती विविध अभ्यासात नोंदवण्यात आली होती. या अभ्यासात जीवनसत्त्व ‘ड’ची मात्रा घेणारे रुग्ण मानसिक लाभासाठी औषधोपचार घेतलेल्या रुग्णांची तुलना करण्यात आली होती. हा कालावधी किमान तीन वर्षांचा होता. यात कर्करोग झाल्यानंतर

मृत्यू झालेल्यांवर लक्ष केंद्रित करण्यात आले. या संशोधनात असे दिसून आले की, जीवनसत्त्व ‘ड’ घेणारे रुग्ण आणि मानसिक लाभासाठी औषधोपचार केलेले रुग्ण यांच्यातील मृत्यूच्या प्रमाणात मोठा फरक आहे. जीवनसत्त्व ‘ड’ हे कर्करुग्णांसाठी किती महत्त्वपूर्ण ठरते, हे यातून दिसून आले, असे हायकल म्हणाले. असे असले तरी जीवनसत्त्व ‘ड’ची नक्की किती मात्रा घ्यावी आणि त्याची रक्तातील पातळी किती असावी, ही माहिती यात मिळाली नाही, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

व्हॉट्सअॅपवर ‘या’ नंबरवरून फोन आला तर अजिबात उचलू नका! बँक अकाउंट होईल रिकामे

व्हॉट्सअॅपचा वापर आपण सर्वच जण मोठ्या प्रमाणात करत असतो. एक इन्स्टंट मेसेजिंग अॅप म्हणून व्हॉट्सअॅप बेस्ट आहे. आपल्या नॉर्मल गप्पाटप्पांपासून ते ऑफिसची महत्त्वाची कामेही आपण या व्हॉट्सअॅपवर करत असतो. पण हे अॅप जेवढं उपयुक्त आहे तेवढंच धोकादायक आहे. आजकाल व्हॉट्सअॅपद्वारे कितीतरी स्कॅम होत असून अनेकजण यात फसले जात आहेत. आता आणखी एक नवीन प्रकरण समोर आले आहे. अनेकांना

आंतरराष्ट्रीय नंबरवरून अचानक कॉल येत आहेत. हे कॉल्स इथिओपिया (+251), मलेशिया (+60), इंडोनेशिया (+62), केनिया (+254), व्हिएतनाम (+84) आणि इतर यांसारख्या वेगवेगळ्या देशांचे आहेत. तर व्हॉट्सअॅप कॉल हे इंटरनेटद्वारे केले जातात. काही मीडिया रिपोर्ट्सनुसार, काही स्कॅम एजन्सी कार्यरत आहेत ज्या व्हॉट्सअॅप कॉलसाठी आंतरराष्ट्रीय नंबर विकत आहेत. कोणत्याही आंतरराष्ट्रीय कॉल शुल्काची चिंता न करता या क्रमांकांवरून कॉल करू शकतात. अशाप्रकारच्या कॉल्समुळे

तुमचा फोन हॅक होऊ शकतो, तुमचे बँकिंग डिटेल्सही समोरच्यांकडे जाऊ शकतात आणि तुमचं बँक खातं मोकळं होऊ शकतं. दिवटरवरील अनेक वापरकर्त्यांनी आंतरराष्ट्रीय नंबरवर एकापेक्षा जास्त वेळा कॉल येत असल्याचं सांगितलं आहे. जर तुमच्या बाबतीतही असेच होत असेल आणि तुम्हाला या समस्यांपासून मुक्ती मिळवायची असेल, तर तुम्हाला या नंबरवरून येणाऱ्या कॉल्सकडे दुर्लक्ष करावे लागेल. जर तुम्हाला अचानक एखाद्या आंतरराष्ट्रीय नंबरवरून कॉल दिसला तर तो ताबडतोब डिस्कनेक्ट करा. हा नंबर देखील ब्लॉक करा. ते तुमची वैयक्तिक माहिती चोरू शकतात आणि तुम्ही तुमचे बँक खाते साफ करू शकतात.

जर तुम्हाला देखील सतत काही ठरावीक आंतरराष्ट्रीय नंबरवरून व्हॉट्सअॅपवर कॉल किंवा मेसेज येत असेल तर तुम्हाला सावध होण्याची गरज आहे. कारण हा तुमच्यासोबत स्कॅम असू शकतो.

हा व्हॉट्सअॅप स्कॅमही चर्चित

लोकांना व्हॉट्सअॅप मेसेजद्वारे नोकऱ्या दिल्या जात असल्याचे मेसेज येत आहेत. हे लोक कोणत्या ना कोणत्या कंपनीचे असल्याचा दावा करतात आणि दररोज पैसे पुरवण्याची चर्चा करतात. घरबसल्या आरामात काम करता येतं असं म्हणतात. एकदा वापरकर्त्यांना त्यांचे पैसे मिळाले की ते स्कॅमवर विश्वास ठेवू लागतात आणि मोठ्या घोटाळ्यात अडकतात. अशा घटना यापूर्वीही समोर आल्या आहेत. अशा प्रकरणांपासून दूर राहण्याचीही गरज आहे.

रोज एक टोमॅटो खाल्ल्याने होता अनेक फायदे

सॅलडमध्ये तसेच भाज्यांमध्ये टोमॅटोचा वापर केला जातो. मात्र तुम्हाला माहीत आहेत का रोज टोमॅटो खाण्याचे फायदे. ज्या आजारांवरील इलाज कठीण आहे, त्यावरही टोमॅटो गुणकारी आहे.

- हृदयासंबंधित रोगांपासून बचाव होतो.
- युरिन इन्फेक्शनपासून बचाव तसेच रक्तशुद्धी होते.
- पचनशक्ती वाढते. पालकाच्या रसात टोमॅटोचा रस मिसळल्याने बद्धकोष्ठता त्रास होत नाही.
- टोमॅटोमध्ये असलेल्या व्हिटॅमिन ‘के’मुळे हाडे मजबूत होतात. तसेच बोन टिश्यू रिपेअर होण्यास मदत होते.
- अँटीऑक्सिडंटचे भरपूर प्रमाण असलेल्या टोमॅटोमध्ये व्हिटॅमिन ‘सी’ आणि ‘ए’ असते. व्हिटॅमिन ‘ए’ डोळ्यांसाठी तसेच डिहायड्रेशनसाठी चांगले.
- केसांना चमकदार तसेच मजबूत बनवण्यासाठीही टोमॅटो फायदेशीर आहे.
- त्वचेला उजाळा मिळवून देण्यासाठी टोमॅटो खाणे चांगले.
- बिया नसलेल्या टोमॅटोचा सॅलडमध्ये वापर केल्यास किडनी स्टोनची शक्यता कमी होते.
- प्रतिकारक्षमता वाढते. तसेच तणावापासून दूर राखण्यासाठीही टोमॅटो लाभदायक आहे.
- स्मॉकिंगमुळे शरीराला होणाऱ्या नुकसानापासून वाचण्यासाठीही टोमॅटोचे सेवन फायदेशीर ठरते.

तुम्ही झोपताना केस बांधून झोपता की मोकळे सोडून ?

केस मोकळे सोडले तर केसांचा गुंता होणार... आणि तो सोडवताना केस तुटणार... आणि बांधून ठेवले तर केसगळती वाढणार. असा अनुभव तुम्हालाही आला असेल. पण, यावर उपाय म्हणजे तुमचे केस कसे आहेत यावर झोपताना ते कसे बांधावेत हे अवलंबून आहे. **केस स्ट्रेट असतील तर...** तुमचे केस मोकळे आणि सरळ असतील तर रात्रीच्या वेळेस तुम्ही सैलसर पोनीटेल बांधून ठेवू शकता. म्हणजे ते सकाळी फ्रीझी होत नाहीत. सैलसर वेणी बांधून ठेवल्यास केसांमध्ये गुंता होणार नाही. तसेच त्यांना नॅचरल टॅम्स मिळतील. तुमचे केस लांब असतील ते बांधून ठेवणे सोयीस्कर ठरते. पण खूप वेळ आणि

तुमचे केस लांबलचक असतील तर दिवसभर त्यांची निगा राखण्यास भरपूर वेळ तुम्ही घालवत असाल... पण, रात्री झोपताना काय करायचं हा मात्र प्रश्न तुम्हाला अनेकदा पडत असेल. पोनीटेल बांधून ठेवू शकता. म्हणजे ते सकाळी फ्रीझी होत नाहीत. सैलसर वेणी बांधून ठेवल्यास केसांमध्ये गुंता होणार नाही. तसेच त्यांना नॅचरल टॅम्स मिळतील. तुमचे केस लांब असतील ते बांधून ठेवणे सोयीस्कर ठरते. पण खूप वेळ आणि

क्रॅटोमच्या पूरक औषधानी आरोग्यावर दुष्परिणाम

काही वनौषधी कृत्रिम पूरकांच्या स्वरूपात घेतल्यास त्याचे आरोग्यावर वाईट परिणाम होतात, असे दिसून आले आहे. परदेशात जास्त वापरल्या जाणाऱ्या क्रॅटोम या वनौषधीच्या पूरकांमुळे आरोग्याची हानी होत असल्याचे पुरावे समोर आले आहेत. क्रॅटोम ही वनस्पती परदेशात लोकप्रिय असून तिचे वैज्ञानिक नाव मिर्टॅगना स्पेसिओसा आहे. ती कॉफी वगांतील वनस्पती आहे. ऊर्जा वाढवणे व वेदना कमी करणे या दोन कारणास्तव आग्नेय आशियात मजूर लोक या वनस्पतीची पाने चावून खातात. क्रॅटोमचा वापर अमेरिकेत बेकायदेशीर मानला जात नाही. लोक ऑनलाइन त्याची खरेदी करतात. हिरव्या पावडरच्या स्वरूपात ही पूरक औषधी मिळते. क्रॅटोमचा अर्क सुरक्षित व नैसर्गिक मानला जातो. पण तो शरीरात गेल्यानंतर निष्क्रिय राहात नाही, असे संशोधकांचे मत असून अमेरिकेत त्याचा

वापर अनेक वर्षे सुरू आहे. काही जण त्याचा वापर नैराश्यावर करतात, तर काहींना वेदना कमी करण्यास फायदा होतो. त्यात मिर्टॅगनाइन हा ओपिऑइड पदार्थ असतो. या औषधीच्या वापरासाठी कुठलेही वैद्यकीय पुरावे नसले तरी त्याचा वापर अफूसारखा केला जातो. युप्रेनोफाइनोपेक्षा ही औषधी स्वस्त असते. न्यूयॉर्क विद्यापीठाचे विल्यम एगनस्टन यांनी याबाबत केलेल्या संशोधनानुसार याचे काही विषारी परिणाम हे ते औषध बंद केल्यानंतर दिसून येतात. ‘जनरल फार्माकोथेरेपी’ या नियतकालिकाचे हे संशोधन प्रसिद्ध झाले आहे. १ जानेवारी २०११ ते ३१ जुलै २०१८ दरम्यान लोकांनी या औषधाच्या केलेल्या वापराची माहिती घेऊन हे संशोधन करण्यात आले. त्यातून असे दिसून आले की, चिडचिडपणा, गोंधळणे, वांत्या, भ्रम, कोमात जाणे, हृदयविकार असे परिणाम यातून होतात.

घरगुती क्रीम-साय

सकाळी अंधोळ केल्यावर क्रीम लावले नाही तर एक-दोन तासांतच परत त्वचा ओढली जाते आणि कोरडीही होते. बाजारातल्या नवनवीन येणाऱ्या क्रीमचा वापर तर नेहमीच केला जातो. पण नेहमीच घरात उपलब्ध असणारे क्रीम म्हणजेच साय कधीतरी वापरून पाहा.

● एक चमचा साय व लिंबाचा रस एकत्र करून रोज चेहऱ्यावर व ओठांवर लावल्यास ते फुटत नाही.

● थोडी साय व एक चमचा डाळीचे पीठ असे घरगुती उटणे साबणांला चांगला पर्याय आहे. त्यामुळे त्वचा मुलायम होते.

● मुलतानी माती बारीक करून सायीत मिसळून चेहऱ्यावर तसेच कोप्यावर लावल्यास रंग उजळतो.

● तीन चार बदाम आणि दहा बारा देशी गुलाबाच्या पाकळ्या वाटून त्यात एक चमचा साय मिसळून ते मिश्रण चेहऱ्यावर लावल्यास चेहऱ्यावरच्या सुरकुत्या आणि काळे डाग नाहीसे होतात.

● सायीत समुद्र फेसची बारीक पावडर मिळवून लावल्यास चेहऱ्यावरची मुरमे बरी होतात.

● मोसंबी किंवा संत्र्याची साल वाटून त्यात

साय मिसळून त्याचा लेप लावल्यास त्वचा मुलायम व स्वच्छ होते.

● एक चमचा साय व एक चमचा सफरचंदाचा रस एकत्र करून फेटून हलक्या हाताने चेहऱ्यावर मालीश केल्यास चेहऱ्याचा रंग उजळतो.

● थंडीच्या दिवसात खोकल्याचा त्रासही वाढतो. अशा वेळी अर्ध्या वाटी सायीत एक चमचा नारळाचा किस पाच मोठे वेलदोडे (पावडर) तसेच 10 मिरे भरडून बारीक गॅसवर परतून गरम करावे व झोपण्यापूर्वी गरमगरम खावे. थोडे दिवस असे केल्यास कोरडा खोकला बरा होतो.

● काशाच्या किंवा पितळी ताटलीत दोन चमचे ताजी साय थोडे पाणी घालून खूप फेटावे. साय हलकी होऊन लोण्यासारखी मऊ होईल. त्यात एक कापराची वडी बारीक करून मिसळावी. फोड, जखम यावर हे मलम लावल्यास फायदा होतो. हेच मलम लहान मुलांच्या टाळूवर घालून हलक्या हाताने मालीश केल्यास टाळू लवकर भरते व गरमीच्या दिवसात डोळ्याला थंडावा मिळतो.

आंब्याच्या पानांनी बनलेल्या चहाचे सेवन केल्याने गायब होतील आजार, जाणून घ्या याची रेसिपी

आंब्याला फळांचा राजा म्हटले जाते. आंबा खाण्यास जेवढा चविष्ट असतो, तेवढाच आरोग्यासाठीदेखील फायदेशीर असतो. एवढंच नव्हे तर आंब्याच्या पानांमध्ये देखील बरेच गुण असतात. या पानांमध्ये बरीच व्हिटॅमिन्स, मिनरल्स आणि अँटीऑक्सिडंट्स असतात. यात उपस्थित मॅंगिफेरा नावाचा पदार्थ आरोग्यासाठी फारच फायदेशीर असतो. तुम्ही या पानांचा चहा बनवून त्याचे सेवन करू शकता. यामुळे पोटाशी निगडित बऱ्याच प्रकारचे आजार दूर होतात. आंब्याच्या पानांचा चहा तुमच्यासाठी फायदेशीर ठरू शकतो.

आंब्याच्या पानांच्याचहाची रेसिपी : हा चहा तयार करण्यासाठी आंब्याची पाने घ्या. ही पाने पाण्यात टाकून पाणी अर्धे होईस्तोवर उकळा. या पानांचा आपला वेगळा फ्लेव्हर असतो. म्हणून यात साखर मिसळायची गरज नसते. तुम्हाला हवे असेल तर यात आंबा किंवा पेरूचा रस मिसळू शकता. यानंतर या चहाला कपात गाळून घ्या आणि गरमागरम याचे सेवन करा.

टोटे वेवेल निरोगी : पोटाला निरोगी ठेवण्यासाठी तुम्ही आंब्याची पाने पाण्यात टाकून उकळा आणि य पाण्याला एखाद्या भांड्यात रात्रभर ठेवा. दुसऱ्या दिवशी सकाळी या पाण्याला गाळून उपशीपोटी याचे सेवन करा. याचे नियमित सेवन केल्याने पोटाशी निगडित सर्व समस्या दूर होण्यास मदत मिळेल.

व्हेरिकोज व्हेन्सची समस्या दूर होईल : व्हेरिकोज व्हेन्सची समस्या दूर करण्यासाठी आंब्याच्या पानांना आधी पाण्यात उकळून याचा चहा तयार करून

त्याचे सेवन करा. यात तुम्ही पेरू किंवा आंब्याचा रसदेखील घालू शकता. **अस्थमाच्या रुग्णांसाठी फायदेशीर** : आंब्याच्या पानांना उकळून त्या पाण्यात मध मिसळून त्याचे सेवन केल्याने ब्रॉन्कायटिस आणि अस्थमाची समस्या दूर होण्यास मदत मिळते. हा चहा खोकल्याला प्रभावीपणे ठीक करतो. **ब्लडप्रेशरसाठी फायदेशीर** : उच्च रक्तदाब असलेल्या रुग्णांसाठी देखील आंब्याच्या पानांचा चहा तसेच आंब्याची पाने टाकून उकळलेल्या पाण्याने अंधोळ करणे फायदेशीर असते. **मधुमेह रोग्यांसाठी फायदेशीर** : आंब्याच्या पानांमध्ये एंथोसाइनिडिन नावाचे टॅनिन असते, जे सुकवातीच्या मधुमेहाच्या उपचारात मदत करते. आंब्याच्या वाळलेल्या पानांची पूड करून काढा बनवून त्याचाही प्रयोग केला जातो, जो मधुमेह अँजियोपॅथी आणि मधुमेह रेटिनोपॅथीच्या उपचारात देखील मदत करतो.

निवडणूक आयोगाने नेमकं काय म्हटलं आहे?

भारतीय संविधानातील अनुच्छेद ३२६ नुसार मतदानाचा अधिकार फक्त भारतीय नागरिकांनाच दिला जाऊ शकतो. आधार कार्डच्या मदतीने एखाद्या व्यक्तीची ओळख समजू शकते. त्यामुळेच मतदान कार्ड आणि आधार क्रमांक लिंक केले जाणार आहेत. ही सर्व प्रक्रिया संविधानातील अनुच्छेद ३२६ नुसार तसेच लोकप्रतिनिधी कायदा १९५० च्या कलम २३(४), २३(५) व २३(६) आणि सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाच्या अधीन राहूनच केली जाईल. लवकरच वकअऊकआणि भारतीय निवडणूक आयोगाच्या तांत्रिक तज्ञांसोबत याबाबत सल्लामसलत केली जाईल.

■**नवी दिल्ली** : पॅन कार्ड आणि आधार कार्ड लिंकिंगनंतर आता निवडणूक आयोगाने मोठा निर्णय घेतला आहे. आता मतदानकार्ड हे आधार कार्डसोबत लिंक करण्यात येणार आहे. सर्वोच्च न्यायालयाचे निकाल आणि घटनेतील तरतुदीनुसार निवडणूक आयोगाने हा निर्णय घेतला आहे. आज दिल्लीत झालेल्या बैठकीत याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला असून लवकरच यासंदर्भात तज्ञांसोबत सल्लामसलत सुरू होणार आहे. मतदार नोंदणी क्रमांकासोबत आधार क्रमांक लिंक करण्यात येणार आहे. याबाबत लवकरच

तज्ज्ञांसोबत सल्लामसलत होईल. सर्वोच्च न्यायालयाचे निकाल आणि घटनेतील तरतुदीनुसार निर्णय घेतल्याची माहिती आयोगाने दिली आहे. आधार कार्ड फक्त ओळख प्रस्थापित करणारी व्यवस्था आहे, त्याचा संबंध नागरिकत्वाशी नाही. मतदानाचा अधिकार फक्त नागरिकांनाच आहे. एवढ्या ला आधारशी जोडण्यासाठी निवडणूक आयोगाकडून कलम ३२६, आरपी कायदा, १९५० आणि संबंधित सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालांचा आधार घेऊन कारवाई करण्यात येणार आहे. दरम्यान,

मतदार ओळखपत्र आधार कार्डशी लिंक होणार बोगस मतदानाला आळा बसणार

याबाबत युआयडीएआय आणि निवडणूक आयोगाच्या तज्ञांमध्ये तांत्रिक सल्लामसलत लवकरच सुरू होणार आहे.

का घेतला हा निर्णय?

सध्या अनेक ठिकाणी

एकाच मतदाराची नावे वेगवेगळ्या ठिकाणी नोंद होण्याचे प्रकार समोर आले आहेत. तसेच, बोगस मतदार ओळखणे आणि बनावट मतदान रोखण्यासाठी सरकार आणि

निवडणूक आयोगाकडून विविध उपाययोजना केल्या जात आहेत. आधार कार्ड लिंकिंगमुळे प्रत्येक मतदाराची ओळख निश्चित करता येईल आणि निवडणूक प्रक्रियेत पारदर्शकता आणता येईल.

अंमलबजावणी कधी आणि कशी?

या निर्णयाच्या अंमलबजावणीसाठी निवडणूक आयोग लवकरच तज्ञ आणि कायदेतज्ञांसोबत चर्चा करणार

आहे. केंद्र सरकारकडून यासाठी आवश्यक तांत्रिक सुधारणा करण्यात येतील. याबाबत लवकरच मार्गदर्शक तत्त्वे जाहीर केली जातील. मतदारांना त्यांचे आधार कार्ड लिंक करण्यासाठी एक निश्चित कालावधी दिला जाईल, तसेच, ऑनलाईन आणि ऑफलाईन पद्धतीने ही प्रक्रिया पार पडणार आहे.

नागरिकत्व आणि गोपनीयतेबाबत आयोगाचे स्पष्टीकरण

निवडणूक आयोगाने स्पष्ट केले आहे की, आधार कार्ड हे केवळ ओळख प्रस्थापित करणारे साधन आहे आणि त्याचा भारतीय नागरिकत्वाशी कोणताही संबंध नाही. त्यामुळे केवळ भारतीय नागरिकांनाच मतदानाचा अधिकार असेल. यासोबतच, नागरिकांची गोपनीयता आणि वैयक्तिक माहिती सुरक्षित ठेवण्यासाठी आवश्यक ती खबरदारी घेतली जाईल.

मतदान प्रक्रियेत काय बदल

■**होणार?**
► बोगस मतदानाला आळा – आधार लिंकिंगमुळे नकली मतदार ओळखणे सोपे होईल.
► एकाच मतदाराची अनेक ठिकाणी नोंद टाळली जाईल – मतदार यादी अधिक स्वच्छ आणि विश्वासार्ह होईल.
► मतदान प्रक्रियेत पारदर्शकता वाढण्यास मदत – निवडणुका अधिक विश्वासार्ह आणि योग्य पद्धतीने पार पडतील.
 आधार लिंकिंगच्या या निर्णयामुळे निवडणुकीची प्रक्रिया अधिक पारदर्शक होईल. बोगस मतदान रोखण्यास मदत होईल आणि प्रत्येक मतदाराची ओळख निश्चित करता येईल. मात्र, या प्रक्रियेत कोणत्याही मतदाराला अडचण येणार नाही, याची दक्षता घेणे आवश्यक आहे. आता नागरिक आणि राजकीय पक्ष या निर्णयावर कसा प्रतिसाद देतात, हे पाहणे महत्त्वाचे ठरेल.

प्रवासी भाडेवाढ नसलेला केडीएमटीचा अर्थसंकल्प, शहाड येथे परिवहन भवनची उभारणी

■**कल्याण** : प्रवासी भाड्यात वाढ नसलेला, शासन आदेशाप्रमाणे महिला, ज्येष्ठाना तिकिट दरात विशेष सवलत देणारा आणि पालिका क्षेत्रात ई बस सेवा प्रभावीपणे सुरू करून शहर प्रदूषण सुक्त आणि पर्यावरणस्नेही ठेवण्यासाठी प्रयत्नशील असलेला कल्याण डोंबिवली पालिका परिवहन उपक्रमाचा अर्थसंकल्प गुरुवारी परिवहन व्यवस्थापक डॉ. विजयकुमार द्वारे यांनी पालिका आयुक्त डॉ. इंदुराणी जाखड यांना सादर केला. अर्थसंकल्प सादर झाल्यानंतर सभेतच प्रशासक तथा आयुक्तांनी या अर्थसंकल्पाला मंजुरी दिली.

सन २०२४-२५ चे सुधारित १५७ कोटी ९७ लाख जमा, १५३ कोटी ३२ लाख खर्च व रुपये चार कोटी ६५ लाख शिल्लकचे अंदाजपत्रक, सन २०२५-२६ चे २२७ कोटी ३८ लाख जमा, २२२ कोटी ५८ लाख खर्च व रुपये ४७९ कोटी ६२ लाख शिल्लकचे अंदाजपत्रक

परिवहन उपक्रमाने सादर केले. उपक्रमाच्या ताफ्यात १४२ बस आहेत. राष्ट्रीय स्वच्छ हवा योजनेंतर्गत २०७ विद्युत बस, पीएमई अंतर्गत १०० बस या माध्यमातून आगामी वर्षात प्रवासी वाहतुकीचे परिचालन करण्याचे उपक्रमाचे नियोजन आहे. समांतर वेकायदा वाहतुकीचा परिवहन सेवेला मोठा आर्थिक फटका बसल्याची चिंता अर्थसंकल्पात व्यक्त करण्यात आली आहे.

प्रवासी, विद्यार्थी सेवेच्या माध्यमातून

नेहमीप्रमाणे तोट्यात असल्याने परिवहन उपक्रमाने केडीएमटीचा गाडा सुरळीत चालण्यासाठी, उपक्रमाची कामे पूर्णत्वास जाण्यासाठी पालिकेकडे अनुदानरुपी अर्थसाहाय्याची मागणी केली आहे. अनेक वर्षांपासून परिवहन उपक्रमाचा कारभार पालिका मुख्यालयासमोरील आटोपशीर जागेत सुरू आहे. परिवहनचा वाढता पसारा विचारात घेऊन शहाड येथे परिवहन भवन उभारण्याची कार्यवाही उपक्रमाने सुरू केली आहे. येत्या दोन महिन्यात हे अद्यावत भवन पूर्ण होणार आहे.

कल्याण डोंबिवली शहरांचे वाढते नागरीकरण विचारात घेऊन नागरिकरण भागात बससेवा सुरू करण्याचे नियोजन आहे. जुन्या मार्गांमध्ये बदल करून नवीन मार्ग सुरू करण्याचे नियोजन आहे. नवीन बस ताफा उपलब्ध झाल्यावर तत्परतेने प्रवासी देणे उपक्रमाला शक्य होणार आहे. बस थांब्यावरील प्रवाशांना बसची अचूक वेळ, तिचे ठिकाण कळवे म्हणून सुरू केलेली आयटीएमएस सुविधा प्रवाशांना लाभदायी ठरली आहे. उपक्रमाचे भूखंड विकसित करण्याचे नियोजन आहे. ३६ भंगार बस विक्री करून उपक्रमाला ८४ लाखांचा महसूल मिळाला आहे.

प्राधिकरण निर्माण करून या माध्यमातून प्रवासी सेवा देण्याची कार्यवाही सुरू आहे. यासाठी कर्मचारी वर्ग नियुक्तीची प्रक्रिया सुरू आहे. यामुळे एमएमआर क्षेत्रातील प्रवासी एकाच बसमधून विविध पालिका हद्दीतील शहरांमध्ये प्रवास करू शकणार आहे.

कल्याण डोंबिवली शहरांचे वाढते नागरीकरण विचारात घेऊन नागरिकरण भागात बससेवा सुरू करण्याचे नियोजन आहे. जुन्या मार्गांमध्ये बदल करून नवीन मार्ग सुरू करण्याचे नियोजन आहे. नवीन बस ताफा उपलब्ध झाल्यावर तत्परतेने प्रवासी देणे उपक्रमाला शक्य होणार आहे. बस थांब्यावरील प्रवाशांना बसची अचूक वेळ, तिचे ठिकाण कळवे म्हणून सुरू केलेली आयटीएमएस सुविधा प्रवाशांना लाभदायी ठरली आहे. उपक्रमाचे भूखंड विकसित करण्याचे नियोजन आहे. ३६ भंगार बस विक्री करून उपक्रमाला ८४ लाखांचा महसूल मिळाला आहे.

कळवा स्थानकातील कारशेडवरून बेकायदा वाहतूक लवकरच बंद

■**ठाणे** : कळवा रेल्वे स्थानकातील गर्दी टाळण्यासाठी सकाळच्या वेळेत कारशेडमधून सुटणाऱ्या रेल्वेगाड्यातून शेकडो प्रवासी प्रवास करत होते. या प्रकाराला आळा घालण्यासाठी तसेच कारशेड परिसरातील रेल्वे रुळ ओलांणे बंद करण्यासाठी रेल्वे प्रशासनाकडून कळवा पश्चिमेला पादचारी पूलाच्या निमाणांचे काम सुरू झाले आहे. कळवा स्थानकाच्या पश्चिमेला रिक्षा थांब्याजवळ पादचारी पूल बांधला जात असून हा पूल रेल्वे स्थानकातील मुख्य पादचारी पूलाशी जोडला जाणार आहे. या पादचारी पूलामुळे अपघातांनाही आळा बसण्याची शक्यता आहे. हा पूल मे महिन्याच्या अखेरीस पूर्ण होण्याची शक्यता आहे.

कळवा रेल्वे स्थानकातून दिवसाला किमान लाखभर प्रवासी वाहतुक करतात. या रेल्वे स्थानकात मुख्य धम्या रेल्वेगाड्यांना थांबा आहे. त्यामुळे अनेक प्रवासी ठाणे स्थानकातून जलद रेल्वेगाड्यांतून प्रवास करता यावा तसेच सकाळी स्थानकातील गर्दी टाळण्यासाठी सुटणाऱ्या रेल्वेगाडीने ठाणे रेल्वे स्थानक गाठत आहेत. ही रेल्वेगाडी ठाणे ते सीएसएमटी अशी सोडली जाते.

कळवा कारशेडमधून प्रवाशांनी अवैधरित्या प्रवास करू नये यासाठी रेल्वे

सुरक्षा अधिकारी तसेच रेल्वे प्रशासनाने अनेकदा कारवाई केली जाते. परंतु प्रवाशांकडून अवैधरित्या प्रवास सुरूच आहे. या प्रकारामुळे ठाणे रेल्वे स्थानकातून प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांना रेल्वेगाडीत प्रवेश करणे कठीण होते. ठाणे-सीएसएमटी रेल्वेगाडी असतानाही प्रवेश मिळताना कसत करायी लागत असल्याने ठाणेकरांकडून नाराजी व्यक्त केली जात होती. तसेच रेल्वे स्थानकातून पश्चिमेकडे जाण्यासाठी प्रवाशांना कारशेडचे रेल्वे रुळ ओलांडून जावे लागते. अनेकदा रेल्वे रुळ ओलांडताना अपघाताची भीती देखील व्यक्त केली जाते.

या प्रकाराला आळा घालण्यासाठी मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाच्या माध्यमातून (एमआरव्हीसी) आता पश्चिमेला जोडणारा पादचारी पूल बांधण्यास सुरुवात केली आहे. हा पूल पश्चिमेतील रिक्षा थांब्याजवळ उतरणारा आहे. त्यामुळे कळवा स्थानकात उतरणाऱ्या प्रवाशांना थेट पश्चिमेतील रिक्षा थांब्यावर जात येणार आहे. हा पूल कळवा रेल्वे स्थानकातील मुख्य पादचारी पूलाला जोडला जाणार आहे. पूल बांधून पूर्ण झाल्यास येथील रेल्वे रुळाजवळ असलेला प्रवेशद्वार पूर्णपणे बंद होणार आहे. तसेच कारशेडमधून होणारी अवैध प्रवासी वाहतुकीही रोखली जाणार आहे.

■कल्याण : महसुली उत्पन्न

आणि शासनाकडून मिळणाऱ्या अनुदानाचा विचार करून पालिका प्रशासनाने नागरिकांना मोठ्या विकास प्रकल्पांचे देखावे न दाखविता, कोणत्याही नव्या विकास कामांच्या घोषणा न करता कल्याण डोंबिवली पालिका हद्दीत सुरू असलेली प्रस्तावित विकास कामे मार्गी लावण्यावर भर देण्याचा विचार अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातून केला आहे.

हवा गुणवत्ता दर्जा सुधार योजनेतून पालिका हद्दीत ई बससेवा, धूळशमन यंत्र, औद्योगिक क्षेत्रात पर्यावरणपूरक स्मशानभूमी, पर्यावरणपूरक उपक्रम राबविण्यासाठी उपाययोजना केल्या जात आहेत. महिला व बालकांच्या सुरक्षितेचा विचार करून पोलिसांच्या दामिनी पथकाला १६ स्कुटर देण्यात येणार आहेत. पालिका क्षेत्रातील नोकरदार महिलांसाठी वसतीगृह,

मोठ्या प्रकल्पांच्या घोषणांपेक्षा प्रस्तावित विकास कामे मार्गी लावण्यावर भर

स्मार्ट सिटी प्रकल्पातून कल्याण रेल्वे स्थानक भागातील ६५ टक्के कामे पूर्ण झाली आहेत. ही कामे लवकर पूर्ण करून रेल्वे स्थानक परिसर वाहतूक कोडी मुक्त करण्याचे नियोजन प्रशासनाने केले आहे. दुर्गाडी किल्ला खाडी किनारचे नौदल संग्रहालयाचे काम ऐशी टक्के पूर्ण झाले आहे. कल्याण शहरातील वाहतुकीचा भार कमी करण्यासाठी चालधुनी नदीला समांतर रस्ते, रेल्वे मार्गावर एक उड्डाण पूल उभारण्यात येणार आहे. या कामासाठी एमएमआरव्हीएने ६४२ कोटीच्या खर्चास मान्यता दिली आहे. हा पूल मुरबाड रस्ता, बदलापूर रस्ता, पुना जोड रस्ता यांना जोडणारा असेल. डोंबिवलीत विष्णुगनमध्य अद्यावत मासळी बाजार, ब्राह्मण सभेसमोर सुतिकागृह, सामान्य आणि कर्कराग रुग्णालय विकसित करण्याची कार्यवाही सुरू आहे. सावळाराम महाराज क्रीडासंकुलात सुमारे ४० कोटी खर्चून अद्यावत क्रीडाविषयक सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहेत.

समुपदेशन केंद्र यासाठी १४ कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे.

पालिका शाळांमध्ये नाविन्यता आणण्यासाठी विनोबा भावे शिक्षक साहाय्यक उपक्रम राबविण्यात येत आहे. शाळांच्या सक्षमीकरणसाठी १९ कोटी, आदर्श शाळांसाठी आठ कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे. दिव्यांग कल्याण व पुनर्वसनसाठी

१९ कोटी प्रस्तावित करण्यात आले आहेत. कल्याण डोंबिवली शहरातील कचरा निर्मूल्यासाठी मे. सुमित इकोप्लास्ट या एजन्सीची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या माध्यमातून स्वच्छतेचा चेन्नई पॅटर्न शहरात राबविण्यात येत आहे. धूळ शमन, अडगळीचा कचरा उचलण्यासाठी चार पांवर स्वीपर कार्यरत आहेत.

शहरातील ६७ रस्त्यांचे कॉक्रीटकरण करण्यासाठी ७३० कोटी खर्च केले जाणार आहेत. रस्ते देखभालीसाठी ३० कोटी निधी प्रस्तावित आहे. ६५ उद्याने, १७ मैदानांची देखभाल खासगी ठेकेदार करणार आहे. यासाठी १७ कोटी तरतूद करण्यात आली आहे. सिटी पार्क, प्रबोधनकार ठाकरे स्मारकाचे परिचालन बाह्यस्त्रोत यंत्रणेतून करण्याचे

नियोजन आहे. बारावे येथील भूखंडावर ऑर्टीझम व्हिलेज, किड झी सुविधा पुरविण्यात येणार आहे. कल्याण पूर्वेतील डॉ. आंबेडकर स्मारकासाठी १६ कोटी ८५ लाखाची तरतूद आहे. यापैकी शासनाने नऊ कोटी उपलब्ध करून दिले आहेत.

पालिका हद्दीत आगरी कोळी भवन, वारकरी भवन, हिंदी भाषिक भवन, डॉ. आनंदीबाई

सिलिंडर गॅसच्या आगीत २ जणांचा होरपळून मृत्यू

■**कल्याण** : कल्याण पश्चिमेतील मोहने येथील एका घरात घरगुती गॅस सिलिंडरचे रेग्युलेटर बसवत असताना गॅस सुरू झाला. यावेळी स्फोट आणि आगीचा भडका उडून घरातील दोन जण होरपळले होते. गेल्या महिन्यात ही घटना घडली होती. गंभीर जखमींवर मुंबईत शीव येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालयात उपचार सुरू होते. उपचार सुरू असताना दोन्ही जखमींचा मृत्यू झाला. त्रिशा पवन पारवे (९, रा. तांडेल इमारत, महात्मा फुले नगर, मोहने), विजय गणपत तांडेल (५६, रा. मोहने) अशी मृत व्यक्तींची नावे आहेत. खडकपाडा पोलीस ठाण्यात या दोन्ही मृत्यु प्रकरणाच्या नोंदी पोलिसांनी दाखल केल्या आहेत. पोलीस ठाण्यातील तक्रारीप्रमाणे, वैशाली तांडेल यांनी खडकपाडा पोलीस ठाण्यातील तक्रारीत म्हटले आहे, की आपले पती गेल्या महिन्यात सकाळी साडे सात वाजता घराच्या शेजारी राहत असलेल्या अनिता पारवे यांच्या घरातील घरगुती गॅस सिलिंडरचे रेग्युलेटर बसविण्यासाठी गेले होते. रेग्युलेटर बसवून गॅस सुरू केला असता, गॅस घरात पसरला. गॅसचा भडका उडाला. या आगीच्या

भडक्यात कुटुंबप्रमुख अनिता पारवे, त्यांची मुलगी, विजय तांडेल हे गंभीररित्या भाजले. शेजारील रहिवाशांनी विजय तांडेल यांना पालिकेच्या बाई रुक्मिणीबाई रुग्णालयात उपचारासाठी नेले. तेथील डॉक्टरांनी त्यांना शीव येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालयात नेण्याची सूचना केली. विजय यांच्यावर घटना घडल्यापासून उपचार सुरू होते. त्यांची प्रकृती नंतर खालावली. ७ मार्च रोजी त्यांचा उपचार सुरू असताना मृत्यू झाला. याच घटनेत गंभीर जखमी झालेली त्रिशा पवन पारवे (९) हिच्यावर लोकमान्य टिळक रुग्णालयात उपचार सुरू होते. उपचार सुरू असताना त्रिशाचा १३ मार्च रोजी मृत्यू झाला. या मृत्युप्रकरणी मयत मुलीच्या वडिलांनी पवन पारवे यांनी खडकपाडा पोलीस ठाण्यात नोंद केली आहे. या दोन्ही मृत्युप्रकरणाची माहिती लोकमान्य टिळक रुग्णालय प्रशासनाकडून प्राप्त झाल्यानंतर खडकपाडा पोलिसांनी या दोन्ही मृत्युप्रकरणाची नोंद करून घेतली आहे. या मृत्युप्रकरणी कोणावरही संशय नसल्याचे दाखल नोंदीत दोन्ही तक्रारदारांनी म्हटले आहे.

मुरबाडमधील नांदेणी गावच्या ग्रामस्थाला विद्यार्थी खून प्रकरणी जन्मठेप

■**कल्याण** : मुरबाड तालुक्यातील नांदेणी गावातील एका ४८ वर्षांच्या ग्रामस्थाने गावातील एका ग्रामस्थाबरोबर असलेल्या वादातून त्याच्या चौथीमध्ये शिकणाऱ्या मुलाची सात वर्षांपूर्वी गावातील जिल्हा परिषद शाळेच्या परिसरात कोयत्याने निर्घृण हत्या केली होती. कल्याण जिल्हा व सत्र न्यायालयात याप्रकरणी खटला सुरू होता. अतिरिक्त जिल्हा न्यायाधीश पी. पी. मुख्ळे यांनी या प्रकरणातील आरोपी ग्रामस्थाला सबळ पुराव्यांचे आधारे जन्मठेपेची शिक्षा सुनावली.

जयवंत बबन भोईर (रा. नांदेणी, मुरबाड) असे जन्मठेप झालेल्या आरोपीचे नाव आहे. याप्रकरणात सरकारी वकील म्हणून अॅड. सचिन कुलकर्णी, अॅड. कर्दवीनी खंडागळे यांनी काम पाहिले. आरोपीतर्फे अॅड. मंगेश देशमुख यांनी काम पाहिले. न्यायालय आणि पोलिसांचे समन्वयक म्हणून हवालदार अरविंद मोरे

काम पाहत होते. मुरबाड पोलीस ठाण्याचे तत्कालीन साहाय्यक पोलीस निरीक्षक सुहास खरमाटे यांनी याप्रकरणाचा तपास केला होता. याप्रकरणाची माहिती अशी, की मयत विद्यार्थी सुरज ज्ञानेश्वर भोईर (११) हा नांदेणी गावातील मुलगा गावातील जिल्हा परिषदेच्या शाळेत इयत्ता चौथीमध्ये शिक्षण घेत होता. मयत विद्यार्थी सुरज भोईर याचे कुटुंब आणि आरोपी जयवंत बबन भोईर यांच्यात पूर्ववैमनस्यातून काही वाद होते. २८ मार्च २०१८ रोजी सकाळची शाळा असल्याने सुरज भोईर नेहमीप्रमाणे गावातील ठाणे जिल्हा परिषदेच्या शाळेत सकाळी साडे सात वाजता गेला. गुरुजी शाळेत उपस्थित होते. विद्यार्थी आपल्या वर्गाची साफसफाई करत होते.

वर्ग खोलीतील झाडलोट केलेला कचरा बाहेर टाकण्यासाठी सुरज भोईर, त्याचा मित्र संदेश भोईर हे शाळे जवळील आरोपी जयवंत भोईर यांच्या पडिक घराजवळ

गेले. कचरा टाकून झाल्यानंतर सुरज याला लघुशंका आल्याने तो जयवंत भोईर याच्या पडिक घराजवळ लघुशंका करत होता. त्यावेळी तेथे असलेल्या जयवंत भोईर याने काही तरी कारणावरून सुरजशी वादावादी करून त्याच्यावर कोयत्याने वार करून त्याची निर्घृण हत्या केली. सुरजचा जागीच मृत्यू झाला. या प्रकारानंतर जयवंत याने स्वता विष पिऊन आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न केला होता. तो वाचला.

नांदेणी शाळेतील शिक्षकाने याप्रकरणी मुरबाड पोलीस ठाण्यात तक्रार केली होती. पोलिसांनी तपास करून जयवंत भोईर याला अटक केली होती. याप्रकरणात शिक्षण, विद्यार्थी असे एकूण आठ साक्षीदार तपासण्यात आले. याप्रकरणाचा तपास अप्पर पोलीस अधीक्षक भारत तांगडे, उपविभागीय पोलीस अधिकारी जगदीश शिंदे, पोलीस निरीक्षक संदीप गिते यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आला होता.

रेल्वेवर रविवारी ब्लॉक

■**मुंबई** : मध्य रेल्वेच्या मुंबई विभागातील आणि पश्चिम रेल्वेच्या मुंबई सेंट्रल विभागातील रेल्वे रुळ, ओव्हर हेड वायर, सिमनल यंत्रणा यांच्या देखभाल-दुरुस्तीसाठी तसेच विविध अभियांत्रिकी कामासाठी मध्य, पश्चिम रेल्वेवर रविवारी ब्लॉक घेण्यात येणार आहे. मध्य रेल्वेवरील माटुंगा ते मुलुंड अप आणि डाऊन जलद मार्गावर रविवा-री ब्लॉक असेल. यावेळी लोकल सेवा नियोजित वेळेअंशा १५ मिनिटे उशिराने धावेल, असे मध्य रेल्वेकडून सांगण्यात आले आहे. पश्चिम रेल्वेवर चर्चगेट ते मुंबई सेंट्रलदरम्यान अप आणि डाऊन जलद मार्गावर ब्लॉक असेल. या कालावधीत काही लोकल फेऱ्या अंशतः रद्द आणि काही पूर्णतः रद्द होतील, असे पश्चिम रेल्वेकडून सांगण्यात आले.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पुर्व) मुंबई 400063 (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १03, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पुर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) #मरणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed & Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE -** Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravas IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com